

คู่มือการปฏิบัติงาน (Work Manual)

กระบวนการงานการอำนวยความสะดวกขับเคลื่อนเกษตรกรรมยั่งยืน
ของกองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กลุ่มพัฒนาระบบเกษตรกรรมยั่งยืน

กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน ปี ๒๕๖๒

คำนำ

กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน โดยกลุ่มพัฒนาระบบเกษตรกรรมยั่งยืนได้ดำเนินการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน (Work Manual) เรื่อง กระบวนการงานการอำนวยความสะดวก เกษตรกรรมยั่งยืน ของกองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน โดยการจัดทำคู่มือดังกล่าว มีวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนเกษตรกรรมยั่งยืน และใช้เป็นคู่มือสำหรับเจ้าหน้าที่ของกองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน ใช้ในการศึกษาข้อมูลการทำงานในกระบวนการดังกล่าว เพื่อลดระยะเวลาในการสอนงาน รวมทั้งเพื่อให้คู่มือการทำงานให้กับเจ้าหน้าที่ที่เข้ามาปฏิบัติงานใหม่

กลุ่มพัฒนาระบบเกษตรกรรมยั่งยืน หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือการปฏิบัติงาน เรื่องกระบวนการอำนวยความสะดวกเกษตรกรรมยั่งยืน จะมีประโยชน์ต่อเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานของกองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน

สารบัญ

	หน้า
หลักการและที่มา	๑
วัตถุประสงค์	๖
ขอบเขต	๖
คำจำกัดความ	๙
หน้าที่ความรับผิดชอบ	๑๐
Work Flow กระบวนการ	๑๒
ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	๑๔
มาตรฐานคุณภาพงาน	๑๔
ระบบติดตามประเมินผล	๑๔
เอกสารอ้างอิง	๑๔
ภาคผนวก	๑๕
กฎระเบียบ/คำสั่ง	๒๑
รายชื่อผู้จัดทำ	๒๔

บทนำ

๑. หลักการและที่มา

ภาคการเกษตรถือเป็นฐานการผลิตที่สำคัญของประเทศ แต่ปัจจุบันพบว่าในภาคการเกษตรยังคงประสบปัญหาหลายด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเสื่อมโทรมของฐานทรัพยากรธรรมชาติ ที่มีสาเหตุจากการใช้ประโยชน์ทรัพยากรอย่างต่อเนื่อง ไม่มีการอนุรักษ์ ฟื้นฟู บำรุงรักษา โดยพบว่าภาคการเกษตรที่ทำการผลิต ในลักษณะเชิงพาณิชย์ ส่วนใหญ่เป็นการผลิตเชิงเดี่ยวที่มีการใช้ปัจจัยการผลิตอย่างเข้มข้นเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด ก่อให้เกิดความเสื่อมโทรมของดิน น้ำ สภาพแวดล้อม และระบบนิเวศ ปัญหาดังกล่าว เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ประสิทธิภาพการผลิตในภาคเกษตรลดลง เช่น ผลผลิตต่อไร่ต่ำ เกษตรกรจึงเพิ่มปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมีมากขึ้น สิ่งแวดล้อมเสียสมดุลจึงเกิดการระบาดของโรค-แมลง เกษตรกรจึงเพิ่มการใช้สารเคมีกำจัดโรค-แมลง ในปริมาณสูงขึ้น การใช้สารเคมีเหล่านี้ นอกจากส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสุขภาพของผู้ใช้แล้วยังทำให้ต้นทุนของเกษตรกรสูงขึ้นด้วย ผลที่ตามมาคือเกษตรกรประสบกับภาวะขาดทุน มีรายได้ไม่คุ้มกับรายจ่ายเกิดหนี้สิน และคุณภาพชีวิตลดต่ำลง ปัญหาเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ภาคการเกษตรของไทยอ่อนแอขาดความมั่นคง และพึ่งพาตนเองได้น้อย อย่างไรก็ตาม รัฐบาลได้มีนโยบายที่จะส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืนเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว ตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๘ จนถึงปัจจุบัน เพื่อผลักดันให้ประเทศไทยมุ่งลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนการสร้างความมั่นคงทางอาหาร รวมทั้งการแก้ไขปัญหาและยกระดับคุณภาพชีวิตให้กับเกษตรกรอย่างยั่งยืน ซึ่งในภาพรวมของการพัฒนาภาคการเกษตรสู่ความยั่งยืน ในปัจจุบันยังประสบปัญหาหลายประการ ปัญหาส่วนหนึ่ง คือยังไม่มี การจัดทำกรอบแนวทางการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืนที่กำหนดการทำงานร่วมกันให้ชัดเจนระหว่างภาคีเครือข่าย ทำให้การทำงานของแต่ละภาคส่วนเป็นไปในลักษณะต่างคนต่างทำ ขาดการบูรณาการงานระหว่างกัน โดยเฉพาะในระหว่างภาครัฐ ภาควิชาการ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และเกษตรกร การขับเคลื่อนเกษตรกรรมยั่งยืนในระยะที่ผ่านมาจึงเกิดผลในเชิงรูปธรรมน้อยกว่าที่ควรจะเป็น ดังนั้น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงได้จัดทำกรอบแนวทางการขับเคลื่อนเกษตรกรรมยั่งยืน พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔ เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนเกษตรกรรมยั่งยืนที่มีเป้าหมายและมีทิศทางการทำงานอย่างชัดเจน เป็นแนวทางเดียวกันที่ทุกภาคส่วนสามารถนำไปกำหนดแผนการดำเนินงานที่สอดคล้องและบูรณาการร่วมกันได้ ทั้งนี้ กรอบแนวทางการขับเคลื่อนเกษตรกรรมยั่งยืน พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔ ฉบับปรับปรุงนี้ เป็นการปรับปรุง ครั้งที่ ๑ โดยมีการปรับเปลี่ยนบางแนวทางให้เกิดความเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และเปิดโอกาสให้หลายภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมดำเนินการเชิงบูรณาการมากขึ้น

ความสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลและแผนพัฒนาระดับ

ในการจัดทำกรอบแนวทางการขับเคลื่อนเกษตรกรรมยั่งยืนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้พิจารณาให้มีความสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล และแผนพัฒนาประเทศที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน ดังนี้

๑.๑ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs)

โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืนในเป้าหมายที่ ๒ เป้าประสงค์ที่ ๒.๔ สร้างหลักประกันว่าจะมีระบบการผลิตอาหารที่ยั่งยืนและดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติทางการเกษตรที่มีภูมิคุ้มกันที่จะเพิ่มผลิตภาพและการผลิต ซึ่งจะช่วยรักษาระบบนิเวศ เสริมขีดความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ภาวะอากาศรุนแรง ภัยแล้ง อุทกภัย และภัยพิบัติอื่นๆ และจะช่วยพัฒนาที่ดินและคุณภาพดินอย่างต่อเนื่อง

๑.๒ กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๗๙) เป็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนา

ประเทศในระยะยาว ได้กำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายของชาติที่ทุกคนต้องมุ่งดำเนินการอย่างประสานสอดคล้อง เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ **“ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”** **“ความมั่นคง”** หมายถึง มีความมั่นคงปลอดภัยจากภัยและการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศในทุกระดับ ทั้งระดับประเทศ สังคม ชุมชน ครัวเรือน และปัจเจกบุคคล และมีความมั่นคงในทุกมิติ ทั้งเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการเมือง ฐานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม มีความมั่นคงทางอาหาร พลังงาน และน้ำ **“ความมั่งคั่ง”** หมายถึง ประเทศไทยมีการขยายตัวของเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง ยกฐานะเป็นประเทศในกลุ่มประเทศรายได้สูง ความเหลื่อมล้ำของการพัฒนาลดลง ประชากรได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกัน **“ความยั่งยืน”** หมายถึง การพัฒนาที่สามารถสร้างความเจริญ รายได้ และคุณภาพชีวิตของประชาชนให้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยไม่ใช้ทรัพยากรธรรมชาติเกินพอดี มีการผลิตและการบริโภคเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วนเพื่อการพัฒนาในทุกระดับอย่างสมดุล มีเสถียรภาพ และยั่งยืน ทั้งนี้ มีเป้าหมายให้ภาคเกษตรเป็นฐานการผลิต bio-bases ที่สำคัญ เป็นฐานการผลิตอาหารที่มั่นคงและปลอดภัย มีผลิตภาพการผลิตสูง

๑.๓ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔) มียุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

กับเกษตรกรรมยั่งยืน ๒ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ ที่ ๓ : การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและการแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ได้กำหนดตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พื้นที่การเกษตรกรรมยั่งยืนเพิ่มขึ้นเป็น ๕,๐๐๐,๐๐๐ ไร่ ในปี ๒๕๖๔ โดยกำหนดแนวทางการพัฒนา ดังนี้

(๑) เสริมสร้างฐานการผลิตภาคเกษตรให้เข้มแข็งและยั่งยืน

(๒) สร้างและถ่ายทอดองค์ความรู้ทางวิชาการ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตรแบบมีส่วนร่วม

(ก) ยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารเข้าสู่ระบบมาตรฐานและสอดคล้องกับความต้องการของตลาด

(ข) เสริมสร้างขีดความสามารถการผลิตในห่วงโซ่อุตสาหกรรมเกษตร

(ค) ส่งเสริมและเร่งขยายผลแนวคิดการทำงานเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

(ง) พัฒนาปัจจัยสนับสนุนในการบริหารจัดการภาคเกษตรและสนับสนุนเกษตรกรรุ่นใหม่

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ : การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน กำหนดแนวทางการพัฒนา ดังนี้

(๑) อนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้เพื่อสร้างสมดุลธรรมชาติ โดยส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาการปลูกพืชแซมในสวนป่า การทำวนเกษตร เพื่อสร้างรายได้ให้เกษตรกรระหว่างที่ไม้ยังไม่เติบโต

(๒) เพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำและการจัดสรรน้ำต่อหน่วยในภาคการผลิตให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้สูงขึ้น ทั้งในและนอกเขตชลประทาน โดยปรับเปลี่ยนชนิด วิธีการ หรือรูปแบบการปลูกพืชให้เหมาะสมกับปริมาณน้ำเก็บกักและศักยภาพของพื้นที่ รวมทั้งความต้องการของตลาด ส่งเสริมการทำเกษตรทฤษฎีใหม่อย่างจริงจัง

(๓) สนับสนุนการผลิตภาคการเกษตรไปสู่เกษตรกรรมที่ยั่งยืน โดยสนับสนุนการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตจากพืชเชิงเดี่ยวไปสู่เกษตรกรรมยั่งยืน อาทิ เกษตรธรรมชาติ เกษตรผสมผสาน เกษตรอินทรีย์วนเกษตร และเกษตรทฤษฎีใหม่

(๔) สร้างแรงจูงใจให้เกิดการปรับเปลี่ยนไปสู่การบริโภคที่ยั่งยืน โดยขยายประเภทของสินค้าให้มากขึ้นและให้ครอบคลุมสินค้าทางการเกษตร โดยเฉพาะสินค้าเกษตรอินทรีย์

๑.๔ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๗๙) กำหนดวิสัยทัศน์ “เกษตรกรรมมั่นคง ภาคการเกษตรมั่งคั่ง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน” ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน กำหนดตัวชี้วัดการเพิ่มพื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืนเป็น ๑๐ ล้านไร่ ในปี ๒๕๗๙

๑.๕ แผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔) มียุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรรมยั่งยืน คือ

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ : สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร กำหนดเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรรมยั่งยืน ว่าพื้นที่การทำเกษตรกรรมยั่งยืนเพิ่มขึ้นเป็น ๕,๐๐๐,๐๐๐ ไร่ ในปี ๒๕๖๔ โดยมีแนวทางการพัฒนาในแนวทางที่ ๓) ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืนให้เห็นผลในทางปฏิบัติ โดยดำเนินกิจกรรมการผลิตทางการเกษตรในรูปแบบที่เหมาะสม อาทิ เกษตรผสมผสาน เกษตรธรรมชาติ วนเกษตร เกษตรทฤษฎีใหม่ และเกษตรอินทรีย์ ให้เกื้อกูลกับทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด สภาพเศรษฐกิจ และสังคมในชุมชนด้วยการ (๑) เร่งขับเคลื่อนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์เกษตรอินทรีย์ พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔ ให้บรรลุเป้าหมาย ในการเพิ่มพื้นที่การผลิตเกษตรอินทรีย์ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ ต่อปี โดยส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยพัฒนาและเผยแพร่องค์ความรู้และนวัตกรรมเกษตรอินทรีย์ พัฒนาการผลิต การรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ สร้างและส่งเสริมช่องทางการตลาดสำหรับสินค้าเกษตรอินทรีย์ทั้งในและต่างประเทศ ผลักดันมาตรฐานและ

ระบบการตรวจรับรองแบบมีส่วนร่วม (Participatory Guarantee System : PGS) เพื่อเพิ่มพื้นที่และการบริโภคสินค้าเกษตรอินทรีย์ในระดับชุมชน สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรอินทรีย์ ตลอดจนบริหารจัดการและขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์แบบบูรณาการทั้งระบบ (๒) ส่งเสริมการขยายผลและพัฒนาการผลิตในระบบเกษตรกรรมยั่งยืนในรูปแบบต่างๆ เช่น เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน วนเกษตร และเกษตรธรรมชาติ เป็นต้น โดยสนับสนุนบทบาทเครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านในการขับเคลื่อน การปรับกลไกและโครงสร้างพื้นฐานด้านการทำการเกษตรที่จำเป็นในการทำเกษตรกรรมยั่งยืน เช่น การพัฒนาระบบข้อมูลเกษตรกรรมยั่งยืน การสร้างองค์ความรู้ การสนับสนุนเงินทุนในลักษณะสินเชื่อสีเขียวที่จูงใจการผลิต การส่งเสริมการตลาด เป็นต้น (๓) ปลุกฝังความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับการทำเกษตรกรรมยั่งยืนให้กับเยาวชนคนรุ่นใหม่ โดยพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ สอดแทรกเนื้อหาวิชาความรู้ที่จำเป็น อาทิ การทำเกษตรอินทรีย์ เกษตรผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ ที่เน้นความมั่นคงทางอาหารและรายได้ของเกษตรกร ความปลอดภัยด้านอาหาร การพัฒนาไปสู่เกษตรอุตสาหกรรม และการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (๔) พัฒนาลาดสินค้าเกษตรปลอดภัยเพื่อเป็นทางเลือกให้กับผู้บริโภค โดยจัดหาสถานที่จำหน่ายสินค้าเกษตรปลอดภัยแยกจากตลาดสดทั่วไป เพื่อสร้างความแตกต่างอย่างชัดเจนระหว่างสินค้าเกษตรปลอดภัยได้มาตรฐานกับสินค้าเกษตรทั่วไป รวมทั้งสนับสนุนให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรมีช่องทางการตลาดทั้งตลาดภายในและต่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ : บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน มีแนวทางการพัฒนา ในแนวทางที่ ๒ การส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ด้วยการ (๑) ส่งเสริมการทำการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยมุ่งการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ จัดระบบการจัดการของเสียจากฟาร์มเกษตร ระบบการผลิต การแปรรูปสินค้าเกษตรและอาหาร สร้างความตระหนักให้เกษตรกรและผู้ที่เกี่ยวข้องดำเนินกิจกรรมการผลิตด้วยความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม สนับสนุนการผลิตและการใช้ปุ๋ยอินทรีย์สร้างความตระหนักรู้ทางวิชาการในการผลิตที่ไม่ก่อให้เกิดมลภาวะและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ตลอดจนสนับสนุนความรู้ด้านวิชาการให้เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร (๒) ส่งเสริมและถ่ายทอดเทคโนโลยีการทำเกษตรแบบยั่งยืนที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมให้กับเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร เช่น การเกษตรคาร์บอนต่ำ การเกษตรสีเขียว และการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practice: GAP) เป็นต้น (๓) สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการลดปริมาณการใช้สารเคมีการเกษตร การส่งเสริมการเกษตรปลอดสารพิษให้แก่เกษตรกร การควบคุมกำกับดูแลการตลาดสารเคมีทางการเกษตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งสารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืช พร้อมทั้งเร่งรัดการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ธรรมชาติเพื่อทดแทนสารเคมีการเกษตรและให้มีการขยายผลในเชิงพาณิชย์อย่างกว้างขวางให้แก่เกษตรกร (๔) ส่งเสริมการนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เช่น แกลบ เปลือกและเมล็ด กลับมาแปรรูปเป็นพลังงานทดแทน/พลังงานชีวภาพ เพื่อใช้ในระดับครัวเรือนและชุมชน หรือแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์อื่นๆ เช่น เพอร์นิเจอร์ เครื่องประดับ เป็นต้น เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ลดปริมาณขยะมูลฝอยและรักษาสิ่งแวดล้อม

๑.๖ ยุทธศาสตร์การพัฒนาเกษตรอินทรีย์แห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔ ได้กำหนดเป้าหมายและประเด็นยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อนงานเกษตรอินทรีย์ ดังนี้

เป้าหมาย

- ๑) พื้นที่เกษตรอินทรีย์ไม่น้อยกว่า ๖๐๐,๐๐๐ ไร่ ภายในปี ๒๕๖๔
- ๒) เพิ่มจำนวนเกษตรกรที่ทำเกษตรอินทรีย์ไม่น้อยกว่า ๓๐,๐๐๐ ราย ภายในปี ๒๕๖๔
- ๓) เพิ่มสัดส่วนตลาดสินค้าเกษตรอินทรีย์ในประเทศต่อตลาดส่งออก โดยมีสัดส่วนตลาดในประเทศ ร้อยละ ๔๐ ต่อตลาดส่งออกร้อยละ ๖๐

๔) ยกระดับกลุ่มเกษตรอินทรีย์วิถีพื้นบ้านเพิ่มขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ส่งเสริมการวิจัย การสร้างและเผยแพร่องค์ความรู้ และนวัตกรรมเกษตรอินทรีย์

การส่งเสริมให้เกิดการวิจัย การพัฒนาองค์ความรู้ และนวัตกรรมด้านเกษตรอินทรีย์ ตลอดจนการนำผลการวิจัย องค์ความรู้ และนวัตกรรมต่างๆ เผยแพร่ให้บุคลากรทุกภาคส่วนได้เรียนรู้และใช้ประโยชน์ได้จริง เป็นสิ่งสำคัญต่อการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ ตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาการผลิตสินค้าและบริการเกษตรอินทรีย์

การสร้างความเข้มแข็งในการผลิตเกษตรอินทรีย์ จะต้องมีการพัฒนาในด้านต่างๆ ในกระบวนการผลิต ทั้งบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน โครงสร้างพื้นฐาน รูปแบบในการผลิต ปัจจัยการผลิต ความรู้ทางการผลิต การแปรรูป การบรรจุเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้า เป็นการเพิ่มศักยภาพการผลิต ให้ตรงตามมาตรฐานและความต้องการของตลาด ก่อให้เกิดความยั่งยืนของระบบการผลิตเกษตรอินทรีย์

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนาการตลาดสินค้าและบริการ และการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์

สินค้าและบริการด้านเกษตรอินทรีย์ มีความเข้มแข็งได้รับความเชื่อมั่นและการยอมรับจากผู้ผลิตและผู้บริโภคทั้งภายในและต่างประเทศ มีการพัฒนาปัจจัยที่เกี่ยวข้อง อาทิ ผู้บริโภครับรู้และตระหนักถึงคุณค่าและคุณประโยชน์ของการบริโภคสินค้าและบริการ อันจะนำมาสู่การปรับพฤติกรรมในการบริโภค คุณภาพของสินค้าและบริการด้านเกษตรอินทรีย์มีมาตรฐานได้รับการยอมรับและเชื่อถือจากผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศ และสามารถเทียบเคียงกับมาตรฐานสากลได้ มีความหลากหลายของสินค้าและบริการ อุปสงค์และอุปทานของสินค้าและบริการด้านเกษตรอินทรีย์สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค มีช่องทางการตลาดที่แพร่หลาย ผู้บริโภคมีความสะดวกในการซื้อสินค้าและบริการด้านเกษตรอินทรีย์

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์

การขับเคลื่อนการพัฒนาเกษตรอินทรีย์ ไปสู่การปฏิบัติตั้งแต่ระดับชาติถึงระดับท้องถิ่น ต้องมีหน่วยงานกลางเป็นศูนย์กลางในการขับเคลื่อน ให้ความรู้และคำแนะนำ ตลอดถึงการติดตามประเมินผลเป็นระยะๆ รวมทั้งมีคณะกรรมการ/คณะอนุกรรมการ/คณะทำงาน ในรูปแบบต่างๆ เพื่อบูรณาการให้เกิดผลเป็นรูปธรรม รวมทั้งจัดสรรงบประมาณในการบริหารจัดการโครงการต่างๆ ให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ โดยมีเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานตามประเด็นยุทธศาสตร์

๑.๗ ประเด็นการขับเคลื่อนเกษตรกรรมยั่งยืนที่นายกรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ

พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบประเด็นการขับเคลื่อนเกษตรกรรมยั่งยืนที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) เสนอ โดยมีประเด็นมอบหมายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการจำนวน ๓ ประเด็น คือ ๑) การใช้ศูนย์เรียนรู้ปราชญ์ชาวบ้านเป็นกลไกการขับเคลื่อนเกษตรกรรมยั่งยืน โดยเพิ่มบทบาทการดำเนินงานผ่านศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน และการเสริมสร้างความเข้มแข็งการดำเนินงานผ่านศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน ๒) การพัฒนาระบบการรับรองเกษตรกรรมยั่งยืนแบบมีส่วนร่วม (PGS) ให้พิจารณาแนวทางสนับสนุนระบบ PGS ให้เป็นทางเลือกของระบบการตรวจรับรองเกษตรอินทรีย์ ที่ได้รับการยอมรับภายใต้มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ของไทย รวมทั้งประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจและสร้างการยอมรับให้กับผู้บริโภคมากขึ้น และ ๓) การผลักดัน

องค์กรขับเคลื่อนงานเกษตรกรรมยั่งยืน โดยพิจารณาดำเนินการผลักดันองค์กรขับเคลื่อนงานเกษตรกรรมยั่งยืน เป็นการเฉพาะ ให้เป็นกลไกในการขับเคลื่อนระบบเกษตรกรรมยั่งยืนที่มีลักษณะเป็นองค์กรรวม ประสานเชื่อมโยงให้เกิดการบูรณาการทุกภาคส่วนให้เกิดความสมดุล

๑. วัตถุประสงค์

๑.๑ เพื่อใช้เป็นคู่มือศึกษาขั้นตอน /วิธีการทำงานให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน และผู้เข้ามาปฏิบัติงานใหม่ให้ได้ ศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการปฏิบัติงานต่างๆ

๑.๒ เพื่อช่วยลดวิธีระยะเวลาในการสอนงาน

๒. ขอบเขต

ประกอบด้วย ๘ แนวทาง ๑๘ แผนงานหลัก ดังนี้

แนวทางที่ ๑ ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตตามระบบเกษตรกรรมยั่งยืน

หลักการ

ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิตตามระบบเกษตรกรรมยั่งยืน โดยภาคีเครือข่าย ร่วมกับ ภาครัฐ ในการเป็นกลไกการขับเคลื่อน การผลิต และการจัดการ เพื่อให้เกิดความสมดุลทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ ซึ่งจะนำไปสู่การพึ่งพาตนเอง และการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยเป็นการผลิตเพื่อการบริโภคภายในครัวเรือนและการผลิตเพื่อการเข้าสู่ตลาด

เป้าหมาย

จำนวนพื้นที่การทำเกษตรกรรมยั่งยืน ๕ มากกว่าล้านไร่ ในปี ๒๕๖๔

จำนวนเกษตรกรที่ทำเกษตรกรรมยั่งยืนไม่น้อยกว่า ๓๐๐,๐๐๐ ครัวเรือน

แผนงานหลัก

- ๑) เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องเกษตรกรรมยั่งยืน
- ๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการทำเกษตรกรรมยั่งยืนให้เห็นผลในทางปฏิบัติ
- ๓) สนับสนุนและพัฒนาให้ศูนย์เครือข่ายประชาราษฎร์ชาวบ้าน/ศูนย์การเรียนรู้ของชุมชนทุกสังกัด ตลอดจนวิสาหกิจเพื่อสังคม (Social Enterprise) เป็นกลไกการขับเคลื่อนเกษตรกรรมยั่งยืน

หน่วยงานหลัก

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

หน่วยงานสนับสนุน

กระทรวงมหาดไทย กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ อกส.

เครือข่ายภาคประชาสังคม ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา

แนวทางที่ ๒ พัฒนาและส่งเสริมการแปรรูปและเพิ่มมูลค่าสินค้าในระบบเกษตรกรรมยั่งยืน

หลักการ

ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการพัฒนาต่อยอดการผลิต โดยการแปรรูป และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ รวมถึงการบรรจุหีบห่อ เพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์จากระบบเกษตรกรรมยั่งยืน

เป้าหมาย

ผลผลิตจากระบบเกษตรกรรมยั่งยืนที่ได้รับการพัฒนาและมีมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐ ต่อปี

แผนงานหลัก

๑) ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยการแปรรูปและพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตในระบบเกษตรกรรมยั่งยืน

๒) สนับสนุนให้เกิดนวัตกรรมการแปรรูปและพัฒนาผลิตภัณฑ์ก่อนและหลังเข้าสู่ตลาด รวมทั้งมาตรฐานการแปรรูปผลิตภัณฑ์เกษตรกรรมยั่งยืน

หน่วยงานหลัก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ

หน่วยงานสนับสนุน กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย พอช. ชกส. BEDO

แนวทางที่ ๓ พัฒนาการผลิตให้ได้มาตรฐานและขยายตลาดสินค้าในระบบเกษตรกรรมยั่งยืน

หลักการ

การมาตรฐานสินค้าเกษตรที่ผลิตในระบบเกษตรกรรมยั่งยืนให้เป็นที่ยอมรับของผู้บริโภคระดับต่างๆ รวมถึง สนับสนุนการสร้างช่องทางการตลาดสินค้าเกษตรที่ผลิตในระบบเกษตรกรรมยั่งยืนให้หลากหลายมากขึ้น เช่น ตลาดระดับฟาร์ม ระดับชุมชน ระดับประเทศ ตลาดส่งออก

เป้าหมาย

๑. มีระบบตลาดรองรับผลผลิตเกษตรกรรมยั่งยืนเกิดขึ้นทุกระดับ

๒. จำนวนสินค้าที่ผลิตในระบบเกษตรกรรมยั่งยืนได้รับการพัฒนามาตรฐานเพิ่มขึ้นทุกปี

แผนงานหลัก

๑) สร้างและส่งเสริมให้เกิดระบบตลาดที่หลากหลายของสินค้าเกษตรที่ผลิตในระบบเกษตรกรรมยั่งยืน

๒) ส่งเสริมให้มีการพัฒนามาตรฐานสินค้า และอัตลักษณ์ของสินค้าที่ผลิตในระบบเกษตรกรรมยั่งยืน

๓) ส่งเสริมให้มีตราสินค้า (Brand) ในระบบเกษตรกรรมยั่งยืน และมีราคากลางที่เป็นธรรมเพื่อใช้อ้างอิงในการจัดซื้อของภาครัฐได้

๔) ส่งเสริมการรับรองมาตรฐานการผลิตทุกระบบ

หน่วยงานหลัก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงพาณิชย์

หน่วยงานสนับสนุน กระทรวงมหาดไทย กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (BEDO) กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงวิทยาศาสตร์

แนวทางที่ ๔ จัดทำมาตรการสนับสนุนระบบเกษตรกรรมยั่งยืน

หลักการ

กำหนดมาตรการสนับสนุนให้เกิดแรงจูงใจในการทำเกษตรกรรมยั่งยืนทุกรูปแบบ เช่น สนับสนุนสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ หรือกองทุน ให้กับเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร องค์กรเกษตรกร รวมถึงธุรกิจที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาและขยายตัวของธุรกิจสินค้าเกษตรในระบบเกษตรกรรมยั่งยืน รวมถึงการให้สิทธิพิเศษต่างๆ

เป้าหมาย

มีมาตรการหรือกำหนดสิทธิพิเศษในการสนับสนุนเกษตรกรรมยั่งยืน

แผนงานหลัก

๑) มีมาตรการสนับสนุนเกษตรกรรมยั่งยืน เช่น สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ การปลอดชำระต้นเงินในระยะแรกและกำหนดชำระคืนระยะยาว การลดหย่อนภาษี ให้กับเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร และองค์กรเกษตรกรที่ต้องการปรับเปลี่ยนกิจกรรมการผลิตเข้าสู่ระบบเกษตรกรรมยั่งยืน รวมถึงธุรกิจเอกชน ที่เชื่อมต่อการจำหน่าย การแปรรูป และสร้างตลาดสินค้าระบบเกษตรกรรมยั่งยืน

๒) กำหนดมาตรการสนับสนุนธุรกิจเอกชน ที่เชื่อมต่อการจำหน่าย การแปรรูป และสร้างตลาดสินค้าระบบเกษตรกรรมยั่งยืนเข้าสู่ระบบเกษตรกรรมยั่งยืน เช่น สิทธิพิเศษในการลดหย่อนภาษี

๓) จัดตั้งกองทุน หรือปรับเปลี่ยนเงื่อนไขของกองทุนที่มีอยู่เพื่อสนับสนุนเกษตรกรรมยั่งยืน

หน่วยงานหลัก กระทรวงการคลัง ชกส. SMEs Bank ธนาคารพาณิชย์ กองทุนต่างๆ

หน่วยงานสนับสนุน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์

แนวทางที่ ๕ สนับสนุนการวิจัยองค์ความรู้และนวัตกรรมด้านเกษตรกรรมยั่งยืน

หลักการ

สนับสนุนให้เกิดการวิจัยและพัฒนาต่อยอดภูมิปัญญาชาวบ้าน และการสร้างนวัตกรรมในการทำเกษตรกรรมยั่งยืน โดยมุ่งเน้นให้เกษตรกรและชุมชนมีส่วนร่วม เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน และตอบสนองการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรและชุมชน และส่งเสริมงานวิจัยไปสู่การนำไปใช้ประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาด้านเกษตรกรรมยั่งยืนให้เกิดการขยายผลสู่เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร องค์กรเกษตรกร และชุมชน

เป้าหมาย

- ๑) มีงานวิจัยองค์ความรู้และนวัตกรรมด้านเกษตรกรรมยั่งยืนเพิ่มจำนวนขึ้นทุกปี
- ๒) มีระบบฐานข้อมูลรวบรวมงานวิจัยเกษตรกรรมยั่งยืน

แผนงานหลัก

- ๑) สนับสนุนการวิจัยองค์ความรู้และนวัตกรรมด้านเกษตรกรรมยั่งยืนจากภูมิปัญญาชาวบ้าน โดยการมีส่วนร่วมของเกษตรกรและชุมชน
- ๒) สนับสนุนการนำงานวิจัยด้านเกษตรกรรมยั่งยืนไปเผยแพร่ให้เกิดการใช้ประโยชน์
- ๓) สนับสนุนให้มีการถอดบทเรียนและติดตามประเมินผลการส่งเสริมระบบเกษตรกรรมยั่งยืน
- ๔) เพิ่มสัดส่วนงานวิจัยด้านการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืนมากขึ้น

หน่วยงานหลัก

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ

หน่วยงานสนับสนุน

สถาบันการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และสถาบันวิจัยต่างๆ

แนวทางที่ ๖ ส่งเสริมการอนุรักษ์และพัฒนาพันธุกรรมท้องถิ่นและเสริมสร้างความหลากหลายทางชีวภาพ

หลักการ

การส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์และพัฒนาพันธุกรรมท้องถิ่นให้มีความหลากหลาย ทั้งพืช สัตว์ ประมง และจุลินทรีย์ ซึ่งเป็นต้นทางของระบบเกษตรกรรมยั่งยืน รวมถึงสนับสนุนให้เกิดการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อให้เกิดความสมดุลของระบบนิเวศ

เป้าหมาย

๑. ส่งเสริมการปรับปรุงพันธุกรรมพืช สัตว์ ประมง หรือจุลินทรีย์ ให้เกิดสายพันธุ์ใหม่เพิ่มขึ้นทุกปี
๒. มีการเก็บรวบรวมพันธุกรรมท้องถิ่นระดับชุมชนอย่างน้อยภูมิภาคละ ๑๐ ชุมชน /ปี

แผนงานหลัก

- ๑) ส่งเสริมการอนุรักษ์ความหลากหลายของพันธุกรรมท้องถิ่น
- ๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาเกษตรกรให้เป็นนักปรับปรุงพันธุ์พืช-พันธุ์สัตว์ระดับท้องถิ่น
- ๓) สนับสนุนการเก็บรวบรวมพันธุ์พื้นถิ่นเพื่อการอนุรักษ์ (ex situ) และศึกษาต่อยอด พร้อมทั้งมีการจัดตั้งธนาคารพันธุกรรมพื้นบ้าน
- ๔) สนับสนุนให้มีการจัดตั้งวิสาหกิจพันธุกรรมพื้นบ้านของชุมชน

หน่วยงานหลัก

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

หน่วยงานสนับสนุน

กระทรวงทรัพยากรฯ BEDO กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ

แนวทางที่ ๗ การสร้างและพัฒนาคนสู่การทำเกษตรกรรมยั่งยืน

หลักการ

การส่งเสริมให้มีการพัฒนาคนทุกภาคส่วนให้เข้าสู่ระบบเกษตรกรรมยั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้าราชการ ผู้ประกอบการวิสาหกิจ ภาคการศึกษา และเกษตรกรรุ่นใหม่ควรได้รับการส่งเสริมทุกรูปแบบเพื่อเป็นการสานต่อการพัฒนาภาคเกษตรไปสู่ความยั่งยืน

เป้าหมาย

- ๑) มีเกษตรกรรุ่นใหม่เข้าสู่การทำเกษตรกรรมยั่งยืนเพิ่มขึ้น
- ๒) บุคลากรของรัฐและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความเข้าใจเกษตรกรรมยั่งยืน

แผนงานหลัก

- ๑) ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่เป็นศูนย์บ่มเพาะเกษตรกรรมยั่งยืน
- ๒) ส่งเสริมและพัฒนาเจ้าหน้าที่และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนเกษตรกรรมยั่งยืน
- ๓) สนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรเกษตรกรรมยั่งยืนในสถาบันการศึกษา ศูนย์เรียนรู้ และศูนย์

ปราชญ์ชาวบ้าน

หน่วยงานหลัก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

หน่วยงานสนับสนุน สถาบันการศึกษา

แนวทางที่ ๘ การพัฒนาระบบสารสนเทศและการสื่อสาร

หลักการ

๑. พัฒนาระบบสารสนเทศเกษตรกรรมยั่งยืนให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนส่งเสริมและกำหนดมาตรการสนับสนุนให้เกิดการขยายผลเพิ่มพื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืนทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ
๒. ส่งเสริมการสื่อสารประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องในเชิงรุกให้สังคมทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภครับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับระบบเกษตรกรรมยั่งยืน ให้ตระหนักถึงภัยอันตรายจากสารเคมีที่มีต่อผู้ผลิต ผู้บริโภค และเป็นพิษต่อสิ่งแวดล้อม

เป้าหมาย

- ๑) จัดทำระบบฐานข้อมูลเกษตรกรรมยั่งยืนที่สามารถใช้ประโยชน์ได้
- ๒) มีการสื่อสารเกี่ยวกับเกษตรกรรมยั่งยืนอย่างต่อเนื่อง

แผนงานหลัก

- ๑) พัฒนาระบบฐานข้อมูลเกษตรกรรมยั่งยืนให้มีประสิทธิภาพและสามารถใช้ประโยชน์ได้
- ๒) สื่อสารประชาสัมพันธ์ให้ทุกภาคส่วนมีความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรกรรมยั่งยืน

หน่วยงานหลัก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

หน่วยงานสนับสนุน สื่อมวลชน

๓. คำจำกัดความ

นิยามความหมายของ “ระบบเกษตรกรรมยั่งยืน” สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้ประมวลข้อมูลค่านิยมเกษตรกรรมยั่งยืน ดังนี้

“ระบบเกษตรกรรมยั่งยืน คือ ระบบการทำเกษตรในเชิงผสมผสานและเกื้อกูลกัน คำนึงถึงระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพ โดยหลีกเลี่ยงและปฏิเสธการใช้สารเคมีสังเคราะห์ที่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อก่อให้เกิดความมั่นคงทางอาหาร สร้างความสมดุลทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ ซึ่งนำไปสู่การพึ่งพา

ตนเอง การมีภูมิคุ้มกันภายใต้การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรและผู้บริโภค รวมทั้งส่งผลให้ระบบเกษตรกรรมมีความเข้มแข็งและยั่งยืน โดยมีรูปแบบของเกษตรกรรมยั่งยืน เช่น เกษตรผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ วนเกษตร เกษตรอินทรีย์ และเกษตรธรรมชาติ และอื่นๆ ”

๑) เกษตรธรรมชาติ เป็นระบบการเกษตรที่ยึดหลักการสำคัญ ๔ ประการ ได้แก่ ไม่มีการไถพรวน งดเว้นการใส่ปุ๋ย ไม่กำจัดวัชพืช ไม่ใช่สารเคมีกำจัดศัตรูพืช (ตามแนวทางของมาซาโนบุ ฟูกูโอกะ)

๒) เกษตรอินทรีย์ เป็นระบบการเกษตรที่เน้นความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม สังคม และเศรษฐกิจ โดยเน้นการปรับปรุงบำรุงดิน เคารพต่อศักยภาพทางธรรมชาติของพืช สัตว์ และนิเวศเกษตร เกษตรอินทรีย์ จึงลดการใช้ปัจจัยการผลิตจากภายนอกและหลีกเลี่ยงการใช้สารเคมี ขณะเดียวกัน ประยุกต์ใช้ธรรมชาติ ในการเพิ่มผลผลิตและพัฒนาการต้านทานโรค

๓) วนเกษตร เป็นระบบการเกษตรที่ทำในพื้นที่ป่า เช่น ปลูกพืชแซมในพื้นที่ป่าธรรมชาติ นำสัตว์ ไปเลี้ยงในป่า เก็บผลผลิตจากป่ามาใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน รวมทั้งการสร้างระบบเกษตรให้มีลักษณะเลียนแบบ ระบบนิเวศป่าธรรมชาติ คือมีไม้ยืนต้นหนาแน่น มีร่มไม้ปกคลุมและมีความชุ่มชื้นสูง

๔) เกษตรผสมผสาน เป็นระบบการเกษตรที่มีการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์หลายชนิดในพื้นที่ เดียวกัน โดยที่กิจกรรมแต่ละชนิดเกื้อกูลกันอย่างเป็นวงจร เช่น อาหาร แร่ธาตุ อากาศ พลังงาน เป็นต้น และก่อให้เกิดประโยชน์และประสิทธิภาพสูงสุดต่อระบบฟาร์ม

๕) เกษตรทฤษฎีใหม่ คือ ระบบการเกษตรที่มีกิจกรรมการผลิตหลายชนิด โดยการแบ่งพื้นที่ ออกเป็น ๔ ส่วน ๑) ขุดสระกักเก็บน้ำ ๓๐ % ๒) ปลูกข้าว ๓๐ % ๓) ปลูกไม้ผลไม้ยืนต้น ๓๐ % และ ๔) สร้าง สิ่งปลูกสร้าง เช่น ที่อยู่อาศัย โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ ฉาง ๑๐ % ทั้งนี้ ตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่

๖) รูปแบบอื่นๆ หมายถึง ระบบการเกษตรรูปแบบใดๆ ก็ตาม ที่เป็นไปตามหลักการสำคัญของเกษตรกรรมยั่งยืน ข้างต้น มีความเกื้อกูลต่อระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพ หลีกเลี่ยงและปฏิเสธ การใช้สารเคมีสังเคราะห์ ที่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งก่อให้เกิดความมั่นคงทางอาหาร

๔. หน้าที่ความรับผิดชอบ

๑. หน่วยงานส่วนกลางในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทุกหน่วยงานในสังกัด กระทรวง เกษตรและสหกรณ์ จัดทำแผนงาน/โครงการที่สอดคล้องกับแนวทางการขับเคลื่อนเกษตรกรรมยั่งยืน ของกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ เพื่อดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ร่วมกัน

๒. หน่วยงานระดับภูมิภาค

๒.๑ จังหวัดและกลุ่มจังหวัด พิจารณาจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด แผนปฏิบัติราชการ ประจำปีของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด และคำของบประมาณประจำปีของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด โดยประสานงาน กับภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนในพื้นที่ รวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาและพัฒนา การเกษตรที่สอดคล้องกับสภาพพื้นที่และความต้องการของเกษตรกร

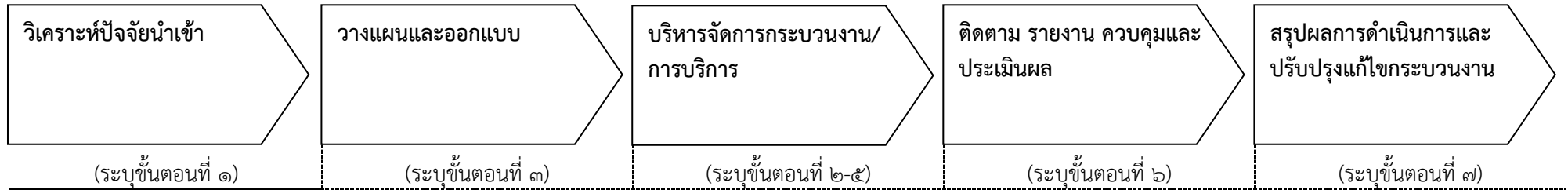
๒.๒ หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในระดับภูมิภาคดำเนินการ ตามแผนงาน/โครงการ ภายใต้กรอบแนวทางการขับเคลื่อนเกษตรกรรมยั่งยืนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ หน่วยงานส่วนกลางจัดทำ โดยในการปฏิบัติงานในพื้นที่ให้คำนึงถึงความสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ศักยภาพ โอกาส และความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่ โดยบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่

การขับเคลื่อนเกษตรกรรมยั่งยืนในระดับภูมิภาค ควรระดมสรรพกำลังจากภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเกษตรกรด้านเกษตรกรรมยั่งยืน องค์กรผู้บริโภคและผู้ประกอบการด้านอาหารเกษตรกรรมยั่งยืน หน่วยรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ภาคประชาสังคมและองค์กรพัฒนาเอกชนด้านเกษตรกรรมยั่งยืน สถาบันการศึกษา และสื่อมวลชน รวมทั้งส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เพื่อร่วมกันคิด วางแผน และดำเนินการให้ครอบคลุมทุกมิติ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สุขภาพ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

๕. Work Flow กระบวนการ

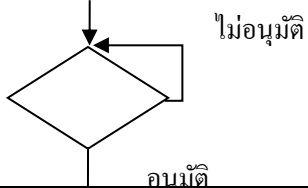

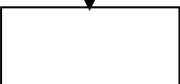
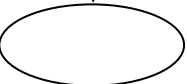
๑) การวิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่าของแต่ละกระบวนการ

(กำหนดรูปแบบของห่วงโซ่คุณค่าของการปฏิบัติงานในแต่ละกระบวนการให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยจัดกลุ่มกิจกรรมที่ต่อเนื่องใน ๕ ประเด็น)

๒) การเขียนผังกระบวนการ

กิจกรรม	ขั้นตอน	ระยะเวลา	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	จุดควบคุม/ความเสี่ยง
๑. รวบรวมข้อมูล ศึกษา และวิเคราะห์ สถานการณ์ของระบบเกษตรกรรมยั่งยืน		๑ เดือน	- กนท.	-
๒. แต่งตั้งคณะกรรมการ/คณะอนุกรรมการ/คณะทำงานที่เกี่ยวข้อง		๒ อาทิตย์	- กนท.	-
๓. ยกร่างแผนส่งเสริมและพัฒนา ระบบเกษตรกรรมยั่งยืน		๑ เดือน	- กนท.	-

กิจกรรม	ขั้นตอน	ระยะเวลา	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	จุดควบคุม/ความเสี่ยง
๔. จัดประชุมคณะกรรมการเพื่อพิจารณาแผนส่งเสริมและพัฒนา ระบบเกษตรกรรมยั่งยืน		๑ เดือน	- คณะกรรมการบริหารการพัฒนาระบบเกษตรกรรมยั่งยืน	-
๕. แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ดำเนินการตามแผนส่งเสริมและพัฒนา ระบบเกษตรกรรมยั่งยืน		๑ อาทิตย์	- หน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	-
๖. รวบรวม วิเคราะห์ แผนงาน/โครงการ และจัดทำสรุปในภาพรวมเสนอต่อคณะกรรมการ		๑ เดือน	- กนท.	-
๗. ติดตาม รวบรวม วิเคราะห์ และสรุปผลการดำเนินงานตามแผนงาน และจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานเสนอต่อคณะกรรมการและผู้บริหาร		๑ เดือน	- กนท.	-

๗. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

๑. รวบรวมข้อมูล ศึกษา และวิเคราะห์ สถานการณ์ของระบบเกษตรกรรมยั่งยืน
๒. แต่งตั้งคณะกรรมการ/คณะอนุกรรมการ/คณะทำงาน ที่เกี่ยวข้อง
๓. ยกร่างแผนส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรกรรมยั่งยืน
๔. จัดประชุมคณะกรรมการเพื่อพิจารณาแผนส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรกรรมยั่งยืน
๕. แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ดำเนินการตามแผนส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรกรรมยั่งยืน
๖. รวบรวม วิเคราะห์ แผนงาน/โครงการ และจัดทำสรุปในภาพรวมเสนอต่อคณะกรรมการ
๗. ติดตาม รวบรวม วิเคราะห์และสรุปผลการดำเนินงานตามแผนงาน และจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานเสนอต่อคณะกรรมการและผู้บริหาร

๗. มาตรฐานคุณภาพงาน

การรายงานผลการเพิ่มพื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืนเป็นไปตามแผนฯ

๘. ระบบติดตามประเมินผล

รายงานผลการเพิ่มพื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืนเป็นไปตามแผนฯ
ผู้รับผิดชอบการติดตาม (กลุ่มพัฒนาระบบเกษตรกรรมยั่งยืน)

๙. เอกสารอ้างอิง

- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรกรรมยั่งยืน พ.ศ. ๒๕๕๔
- คำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ ๖๑/๒๕๕๙ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนเกษตรกรรมยั่งยืน ลงวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๙
- คำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ ๘๗๑/๒๕๕๙ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนเกษตรกรรมยั่งยืน เพิ่มเติม ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๙

ภาคผนวก

หน้า ๑
เล่ม ๑๒๘ ตอนพิเศษ ๓๙ ง ราชกิจจานุเบกษา ๕ เมษายน ๒๕๕๕

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรกรรมยั่งยืน
พ.ศ. ๒๕๕๕

เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืนที่รัฐบาลได้กำหนดให้เป็นแผนพัฒนาภาคเกษตรที่สำคัญ ตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๘ เป็นต้นมา ให้สามารถพัฒนาต่อไปอย่างเป็นระบบ มีการประสานการดำเนินงานและการบูรณาการความร่วมมือของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในการส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน เพื่อประโยชน์ในการขยายผลการพัฒนาระบบเกษตรกรรมยั่งยืนให้เป็นรูปธรรม อันจะนำไปสู่การสร้างสมดุลทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศของประเทศ รวมทั้งยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรและผู้บริโภคให้ดีขึ้นจากการประกอบอาชีพเกษตรกรรม และสามารถพึ่งตนเองได้ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรกรรมยั่งยืน พ.ศ. ๒๕๕๕”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“เกษตรกรรม” หมายความว่า การทำนา ทำสวน ทำไร่ ทำนาเกลือ เลี้ยงสัตว์ ประมง หรือเกษตรกรรมอื่นตามที่คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรกรรมยั่งยืนกำหนด

“ระบบเกษตรกรรมยั่งยืน” หมายความว่า ระบบการเกษตรที่ครอบคลุมถึงวิถีชีวิตเกษตรกร กระบวนการผลิต และการจัดการทุกรูปแบบ เพื่อให้เกิดความสมดุลทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ ซึ่งนำไปสู่การพึ่งตนเองและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรและผู้บริโภค

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น และมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน และหน่วยงานอื่นของรัฐที่คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรกรรมยั่งยืนประกาศกำหนด

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรกรรมยั่งยืน

ข้อ ๔ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามระเบียบนี้

หมวด ๑

คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรกรรมยั่งยืน

ข้อ ๕ ให้มีคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรกรรมยั่งยืน เรียกโดยย่อว่า “กยย.” ประกอบด้วย

- (๑) เลขานุการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นประธานกรรมการ
- (๒) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข เลขานุการคณะรัฐมนตรี และเลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกา เป็นกรรมการ
- (๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนไม่เกินแปดคน ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ด้านการพัฒนาหรือทำการผลิตในระบบเกษตรกรรมยั่งยืน ด้านเศรษฐศาสตร์ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านอื่น ๆ ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาระบบเกษตรกรรมยั่งยืน
- (๔) รองเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ได้รับมอบหมาย เป็นกรรมการและเลขานุการ
- (๕) ผู้อำนวยการสำนักวางแผนการเกษตร ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
- ข้อ ๖ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละหนึ่งปีนับแต่วันที่เข้ารับแต่งตั้ง และเมื่อพ้นจากตำแหน่งแล้วอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้
- ข้อ ๗ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ
- (๑) ตาย
 - (๒) ลาออก
 - (๓) นายกรัฐมนตรีให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ
 - (๔) เป็นบุคคลล้มละลาย
 - (๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
 - (๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุด เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- ข้อ ๘ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งตามวาระแต่ยังมีได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้น อยู่ในตำแหน่งต่อไป จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่
- ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระและยังมีได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้กรรมการที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปพลางก่อนจนกว่าจะได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่าง และให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างนั้น มีวาระอยู่ในตำแหน่งเท่ากับเวลาที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ตนแทน

เล่ม ๑๒๘ ตอนพิเศษ ๓๙ ง ราชกิจจานุเบกษา ๔ เมษายน ๒๕๕๔

หน้า ๓

ข้อ ๙ ให้ กกย. มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบเกษตรกรรมยั่งยืนโดยการนำนโยบายและยุทธศาสตร์ของหน่วยงานต่าง ๆ มาบูรณาการ ผสมผสาน หรือเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

(๒) จัดทำร่างกฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรกรรมยั่งยืน เสนอต่อคณะรัฐมนตรี

(๓) สนับสนุนและส่งเสริมให้มีการศึกษา วิจัย และการนำแนวคิดการพัฒนาไปพัฒนาระบบเกษตรกรรมยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของเกษตรกร ชุมชน เครือข่ายเกษตรกร ภาคเอกชน หน่วยงานของรัฐ และสถาบันการศึกษา

(๔) ส่งเสริมการถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ด้านการพัฒนาระบบเกษตรกรรมยั่งยืนให้กับเกษตรกร ชุมชน เครือข่ายเกษตรกร และบุคคลที่สนใจ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และร่วมกันพัฒนาระบบเกษตรกรรมยั่งยืน

(๕) กำกับและติดตามการดำเนินงานตามนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบเกษตรกรรมยั่งยืน รวมทั้งรายงานผลการปฏิบัติงานต่อคณะรัฐมนตรี ทุกสามเดือน

(๖) แต่งตั้งที่ปรึกษา คณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติงานตามที่ กกย. มอบหมาย

(๗) ปฏิบัติกรอื่นใดเพื่อให้เป็นไปตามระเบียบนี้ หรือตามที่นายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ข้อ ๑๐ ให้นำบทบัญญัติหมวด ๕ คณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครอง ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง มาใช้บังคับกับการประชุมของ กกย. คณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงาน ที่ กกย. แต่งตั้ง โดยอนุโลม

หมวด ๒

สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการ
ส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรกรรมยั่งยืน

ข้อ ๑๑ ให้สำนักวางแผนการเกษตร ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของ กกย. และให้มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน เกษตรกร ชุมชน เครือข่ายเกษตรกร และสถาบันการศึกษา ในการรวบรวมข้อมูลและข้อคิดเห็น เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของ กกย.

เล่ม ๑๒๘ ตอนพิเศษ ๓๙ ง หน้า ๔
ราชกิจจานุเบกษา ๔ เมษายน ๒๕๕๔

(๒) จัดให้มีกระบวนการมีส่วนร่วมและรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน เกษตรกร ชุมชน เครือข่ายเกษตรกร และสถาบันการศึกษา และนำข้อเสนอแนะมาประกอบการจัดทำร่างกฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรกรรมยั่งยืน

(๓) ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของ กกย. รวมทั้งรวบรวมและวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขเสนอต่อ กกย.

(๔) เสนอแนะแนวทางดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามอำนาจหน้าที่ของ กกย.

(๕) รับผิดชอบงานธุรการของ กกย. คณะอนุกรรมการ และคณะทำงาน รวมทั้งปฏิบัติการอื่นตามที่ กกย. มอบหมาย

ข้อ ๑๒ ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของ กกย. และสำนักงาน เบี้ยประชุม ค่าตอบแทน และค่าใช้จ่ายอื่นของ กกย. ให้จ่ายจากงบประมาณรายจ่ายของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ข้อ ๑๓ ให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจัดทำคำขออนุมัติงบประมาณรายจ่ายสำหรับการสนับสนุนการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของ กกย. และของสำนักงาน

หมวด ๓

การดำเนินงานเพื่อส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรกรรมยั่งยืน

ส่วนที่ ๑

การจัดทำแผนและแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรกรรมยั่งยืน

ข้อ ๑๔ เมื่อคณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบเกษตรกรรมยั่งยืนแล้ว ให้ กกย. กำหนดแนวทางการดำเนินงานให้เป็นไปตามนโยบายและยุทธศาสตร์ดังกล่าว

ส่วนที่ ๒

การบริหารแผน

ข้อ ๑๕ ให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจัดให้มีแผนงานในหน่วยงานของตนที่สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานที่ กกย. กำหนดตามข้อ ๑๔

ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานตามวรรคหนึ่ง ให้ประสานงานกับสำนักงานเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว หรือนำเสนอต่อ กกย. เพื่อพิจารณาวินิจฉัยต่อไป

เล่ม ๑๒๘ ตอนพิเศษ ๓๔ ง หน้า ๕
ราชกิจจานุเบกษา ๕ เมษายน ๒๕๕๕

ส่วนที่ ๓
การควบคุมแผน

ข้อ ๑๖ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่จัดทำแผนงานตามข้อ ๑๕ ดำเนินการให้งานในหน่วยงานของตนเป็นไปตามแผนงานที่กำหนด พร้อมทั้งจัดให้มีระบบการควบคุม ตรวจสอบ และติดตามการดำเนินงาน รวมทั้งรายงานผลการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขต่อสำนักงาน

ข้อ ๑๗ ให้สำนักงานติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินการตามแนวทางการดำเนินงานที่ กกย. กำหนดตามข้อ ๑๔ รวมทั้งวิเคราะห์ ประเมินผล และเสนอแนะต่อ กกย.

หมวด ๕
หน้าที่และความรับผิดชอบของหน่วยงานของรัฐ

ข้อ ๑๘ ให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องร่วมมือและสนับสนุนในการดำเนินงานให้เป็นไปตามนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบเกษตรกรรมยั่งยืนที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว และในการจัดทำร่างกฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรกรรมยั่งยืน รวมทั้งให้จัดส่งข้อมูลและผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องต่อสำนักงาน

ข้อ ๑๙ ให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามมติของ กกย.

ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามมติของ กกย. ให้เสนอ กกย. เพื่อวินิจฉัยคำวินิจฉัยของ กกย. ให้เป็นที่สุด

ข้อ ๒๐ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงาน นายกรัฐมนตรีอาจมีคำสั่งให้ข้าราชการ พนักงานราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐไปช่วยปฏิบัติงานให้กับสำนักงาน โดยจะให้เป็นไปปฏิบัติงานเต็มเวลา หรือบางเวลาก็ได้ และถือว่าการไปช่วยปฏิบัติงานนั้นเป็นการปฏิบัติราชการหรือปฏิบัติงานด้วย

ประกาศ ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๕
อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ
นายกรัฐมนตรี

คำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ที่ ๖๑ / ๒๕๕๙
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนเกษตรกรรมยั่งยืน

ด้วยนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา) ได้ให้ความเห็นชอบประเด็นการขับเคลื่อนเกษตรกรรมยั่งยืนของประเทศ ที่เสนอโดยคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาาระบบเกษตรกรรมยั่งยืน ซึ่งมีประเด็นที่มอบหมายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนงานเกษตรกรรมยั่งยืน ๓ ประเด็น ได้แก่ (๑) การใช้ศูนย์เรียนรู้ราชพฤกษ์บ้านเป็นกลไกการขับเคลื่อนเกษตรกรรม (๒) การพัฒนาระบบการรับรองเกษตรกรรมยั่งยืนแบบมีส่วนร่วม (PGS) และ (๓) การผลักดันองค์กรขับเคลื่อนงานเกษตรกรรมยั่งยืน ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานขับเคลื่อนเกษตรกรรมยั่งยืนในภาพรวมของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ดำเนินการไปในทิศทางเดียวกัน มีประสิทธิภาพ และบริหารจัดการแบบบูรณาการที่ไม่เกิดความซ้ำซ้อน อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จึงแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนเกษตรกรรมยั่งยืน โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

องค์ประกอบ

๑. ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ประธานกรรมการ
๒. รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ที่ได้รับมอบหมาย	รองประธานกรรมการ
๓. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ	กรรมการ
๔. อธิบดีกรมการข้าว หรือผู้แทน	กรรมการ
๕. อธิบดีกรมชลประทาน หรือผู้แทน	กรรมการ
๖. อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ หรือผู้แทน	กรรมการ
๗. อธิบดีกรมประมง หรือผู้แทน	กรรมการ
๘. อธิบดีกรมปศุสัตว์ หรือผู้แทน	กรรมการ
๙. อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน หรือผู้แทน	กรรมการ
๑๐. อธิบดีกรมวิชาการเกษตร หรือผู้แทน	กรรมการ
๑๑. อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร หรือผู้แทน	กรรมการ
๑๒. อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ หรือผู้แทน	กรรมการ
๑๓. อธิบดีกรมหม่อนไหม หรือผู้แทน	กรรมการ
๑๔. เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หรือผู้แทน	กรรมการ
๑๕. เลขาธิการสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
หรือผู้แทน	กรรมการ
๑๖. เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร หรือผู้แทน	กรรมการ

/๑๗. ผู้อำนวยการ ...

-๒-

๑๗. ผู้กำกับการกองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน กรมการและ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เลขานุการ
๑๘. หัวหน้ากลุ่มพัฒนาระบบเกษตรกรรมยั่งยืน กรมการและ
กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน ผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

- ๑) พิจารณากำหนดแนวทางการขับเคลื่อนงานเกษตรกรรมยั่งยืนในภาพรวมของกระทรวงเกษตร
และสหกรณ์ให้เกิดการบูรณาการทำงานที่เป็นทิศทางเดียวกัน และมีความสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล
- ๒) สนับสนุนให้เกิดการขับเคลื่อนงานเกษตรกรรมยั่งยืนที่บูรณาการทุกภาคส่วนให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม
- ๓) ติดตามการดำเนินงานและปัญหา/อุปสรรคในการดำเนินงานขับเคลื่อนเกษตรกรรมยั่งยืน
ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และพิจารณาหาแนวทางปรับปรุงแก้ไข
- ๔) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานหรือบุคคลต่างๆ เพื่อดำเนินการตามที่คณะกรรมการ
เห็นสมควร

๕) ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๗

(นายธีรภัทร ประเสริฐสิทธิ)
ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

(สำเนา)

คำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ที่ ศพด/๒๕๕๙
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนเกษตรกรรมยั่งยืน เพิ่มเติม

ตามคำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ ๖๑/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๒ มกราคม พ.ศ.๒๕๕๙
ได้แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนเกษตรกรรมยั่งยืน ไปแล้ว นั้น

เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการดังกล่าว เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จึงแต่งตั้ง ผู้ช่วยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายรัตน์ สวามิชัย) เป็นกรรมการขับเคลื่อนเกษตรกรรมยั่งยืน ตามคำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ ๖๑/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๒ มกราคม พ.ศ.๒๕๕๙ เพิ่มเติม โดยให้กรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งเพิ่มเติม มีอำนาจหน้าที่ตามคำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ ๖๑/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๒ มกราคม พ.ศ.๒๕๕๙ ทุกประการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙

(นายธีรภัทร ประยูรสิทธิ)
ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ok ob   ๒๕/๑๐/๕๙

ผู้ตรวจ :

นายวรยุทธ์ บุญมี

ผู้อำนวยการกองเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน

ผู้เรียบเรียง :

๑. นางสาวยุพดี เมธามนตรี นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

๒. นายพงษ์เทพ จิตหาญ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ